

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και την κατάργηση της οδηγίας 2002/58/ΕΚ (κανονισμός για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες)»

[COM(2017) 10 final — 2017/0003 (COD)]

(2017/C 345/23)

Εισηγήτρια: **Laure BATUT**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 16.2.2017 Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 9.3.2017
Νομική βάση	Άρθρα 16 και 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο ειδικευμένο τμήμα	Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία των πληροφοριών
Υιοθετήθηκε από το ειδικευμένο τμήμα	14.6.2017
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	05.7.2017
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	527
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	155/0/5

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την έντονη αποδοκιμασία της για το γεγονός ότι η επικάλυψη νομικών κειμένων που αφορούν την προστασία των δεδομένων, ο όγκος τους και ο αλληλένδετος χαρακτήρας τους, καθώς και η συχνή μετάβαση από το ένα στο άλλο που απαιτείται για την κατανόησή τους, καθιστούν την αναγνωσιμότητα και την εφαρμογή τους μάλλον απίθανη πέραν ενός κύκλου μυημένων, και ότι η προστιθέμενη αξία τους δεν είναι προσπελάσιμη για τον πολίτη, μια έννοια που απουσιάζει από ολόκληρο το σχέδιο κανονισμού. Συνιστά να δημοσιευτεί στο διαδικτυο ένα συνοπτικό φυλλάδιο που να περιγράφει τα κείμενα αυτά στο κοινό και να τα καθιστά προστά σε όλους.

1.2. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι, από τις επιλογές που προτείνονται στην εκτίμηση των επιπτώσεων, η Επιτροπή επέλεξε εκείνη που θα ενισχύσει μετρίως την προστασία της προσωπικής ζωής. Για ποιον λόγο; Για να εξασφαλίσει μια ισορροπία με τα συμφέροντα της βιομηχανίας; Η Επιτροπή δεν διευκρινίζει ποια στοιχεία μιας «μεγαλύτερης» ενίσχυσης της ιδιωτικής ζωής θα έβλαπταν τα συμφέροντα της βιομηχανίας. Η τοποθέτηση αυτή τείνει να υποβαθμίσει τη νομοθετική πράξη ήδη από τη χάραξή της.

1.3. Η ΕΟΚΕ συνιστά στην Επιτροπή:

- 1) Να λάβει υπόψη της πως στιδήποτε μπορεί πλέον να γίνει δεδομένο και να αποτελέσει αντικείμενο ηλεκτρονικής επικοινωνίας με συνέπειες για την ιδιωτική ζωή των φυσικών και νομικών προσώπων.
- 2) Να αποσαφηνίσει την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην πρόταση (άρθρα 5, 8 και 11), αλλά και τις δυνατότητες περιορισμών που μπορεί να επιφέρει η εθνική νομοθεσία (αιτιολογική σκέψη 26).
- 3) Να αναθεωρήσει τα άρθρα 5 και 6 της πρότασης. Το διαδικτυο και η κινητή τηλεφωνία —που παρέχουν δυνατότητες ηλεκτρονικών επικοινωνιών— είναι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, η πρόσβαση στις οποίες πρέπει να είναι καθολική, διαθέσιμη και προστιθέμενη χωρίς οι καταναλωτές να είναι αναγκασμένοι, για να τις απολαύσουν, να συναινούν στην επεξεργασία των δεδομένων τους, όπως απαιτείται από τον φορέα. Συνεπώς, πρέπει να προβλέπεται η υποχρέωση παροχής κατά σύστημα στον χρήστη μιας δυνατότητας άρνησης που θα στηρίζεται σε κατανοητή πληροφόρηση (cookies, παρακολούθηση μέσω «wall tracking» κ.λπ.).
- 4) Να ορίσει σαφώς ότι ο ειδικός νόμος (lex specialis) που προτείνεται για να συμπληρώσει τον γενικό κανονισμό για την προστασία των δεδομένων (ΓΚΠΔ) τηρεί τις γενικές αρχές του εν λόγω κειμένου και δεν θίγει τις προστασίες που αυτός έχει θεσπίσει, καθώς και ότι κάθε είδους επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένης της μέτρησης της ιστοθέασης στο διαδικτυο (web audience measuring), υπόκειται στις αρχές του ΓΚΠΔ (άρθρο 8).

- 5) Να εγγυηθεί ρυθμιστική σταθερότητα στους πολίτες και τις επιχειρήσεις, και για τον σκοπό αυτό να αποσαφηνίσει το κείμενο του κανονισμού και το περιεχόμενο των μέτρων εφαρμογής προς αποφυγή της υπερβολικής πληθώρας κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- 6) Να αναπτύξει μια στρατηγική που να είναι σε θέση να διαβεβαιώνει όλους τους καταναλωτές ότι η Ένωση παραμένει πιστή στις αρχές της όσον αφορά τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ότι η βούλησή της είναι η διασφάλιση του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, όχι μόνο από τους φορείς παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, αλλά και από τις επιφύσεις υπηρεσίες (over the top — OTT).
- 7) Να αποτρέψει το ενδεχόμενο η υγεία να αποτελεί ένα μεγάλο ρήγμα στην προστασία, που θα επιτρέψει την εκμετάλλευση της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων για εμπορικούς σκοπούς μέσω των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- 8) Να προβληματιστεί όσον αφορά τη συνεργατική οικονομία, τη μεταφορά και τη χρήση δεδομένων μέσω ηλεκτρονικών επικοινωνιών από πλατφόρμες οι οποίες συχνά βρίσκονται εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 9) Να λάβει υπόψη το διαδίκτυο των πραγμάτων (Internet of Things — IoT), το οποίο με τον εξαιρετικά παρεμβατικό χαρακτήρα του μπορεί να αποτελέσει μέσο παραβιάσεων της ιδιωτικής ζωής κατά τη μετάδοση δεδομένων μέσω ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- 10) Να συνεκτιμήσει τα επακόλουθα της μεταφοράς δεδομένων και να προστατεύσει τα δεδομένα που αποθηκεύονται από τα πρόσωπα, διότι τα περισσότερα είναι ιδιωτικά (ανεξάρτητα από το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένου του υπολογιστικού νέφους).
- 11) Να αποσαφηνίσει το θέμα της προστασίας της μεταφοράς δεδομένων από μηχανή προς μηχανή (M2M) και να του αφιερώσει ένα άρθρο και όχι μόνο μια αιτιολογική σκέψη 12.
- 12) Για να βοηθήσει τους πολίτες να προσανατολίζονται μέσα στον κυκεώνα των νομικών κειμένων και να ασκούν τα δικαιώματά τους, να δημιουργήσει ευρωπαϊκή δικτυακή πύλη (ΓΔ Δικαιοσύνης), προσβάσιμη σε όλους και κατανοητή, που θα παρέχει πρόσβαση στην ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, στα ένδικα μέσα και στη νομολογία (π.χ. να διευκρινίσει την αιτιολογική σκέψη 25 και τα άρθρα 12 και 13).
- 13) Να παράσχει στις εποπτικές αρχές τα μέσα για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους (Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων, εθνικές αρχές).
- 14) Να δώσει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να ασκούν συλλογικές αγωγές σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους, προχωρώντας πέρα από τη σύσταση C(2013) 401 & 3539 ⁽¹⁾, με την έκδοση μιας νέας οδηγίας.

2. Στοιχεία νομοθετικής φύσεως

2.1. Τα ηλεκτρονικά δίκτυα επικοινωνίας έχουν εξελιχθεί σημαντικά από την έναρξη της ισχύος των οδηγιών 95/46/EK και 2002/58/EK ⁽²⁾ για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

2.2. Ο γενικός κανονισμός για την προστασία των δεδομένων (ΓΚΠΔ), ο οποίος υιοθετήθηκε το 2016 [κανονισμός (ΕΕ) 2016/679] αποτέλεσε τη βάση των δράσεων και έθεσε τις βασικές αρχές, μεταξύ άλλων σχετικά με τα δικαστικά και ποινικά δεδομένα. Βάσει του εν λόγω κανονισμού, τα προσωπικά δεδομένα μπορούν να συλλέγονται μόνο υπό αυστηρές προϋποθέσεις, για νόμιμους σκοπούς και με τον δέοντα σεβασμό της εμπιστευτικότητας (άρθρο 5 του ΓΚΠΔ).

2.2.1. Τον **Οκτώβριο του 2016**, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας για τη θέσπιση ευρωπαϊκού κώδικα ηλεκτρονικών επικοινωνιών ⁽³⁾ (300 σελίδων), ο οποίος δεν έχει μεν εγκριθεί ακόμη, στον οποίο όμως παραπέμπει η Επιτροπή για ορισμένους ορισμούς που δεν περιλαμβάνονται ούτε στον ΓΚΠΔ ούτε στο υπό εξέταση κείμενο.

2.2.2. Δύο προτάσεις που υποβλήθηκαν τον Ιανουάριο του 2017 διασαφηνίζουν ορισμένες πτυχές με βάση τον ΓΚΠΔ: πρόκειται για την πρόταση κανονισμού για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης [COM(2017) 8 final, εισηγητής της σχετικής γνωμοδότησης της ΕΟΚΕ: Pegado Liz], και το υπό εξέταση κείμενο [COM(2017) 10 final] για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2.3. Και τα τρία προαναφερθέντα κείμενα θα είναι **εφαρμοστέα από την ίδια ημερομηνία, από τις 25 Μαΐου 2018**, αποσκοπούν δε στην εναρμόνιση των δικαιωμάτων και των διαδικασιών ελέγχου.

2.4. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, για τη διευκόλυνση της προσέγγισης αυτής, αποφασίστηκε η προσφυγή σε κανονισμό της ΕΕ για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και όχι πλέον σε οδηγία.

⁽¹⁾ Δελτίο Τύπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής IP/13/525 της 11.6.2013 και MEMO/13/531 της ΓΔ Δικαιοσύνης.

⁽²⁾ Η οδηγία 2002/58/EK απαγορεύει ειδικότερα τα ανεπίκλιτα ηλεκτρονικά μηνύματα (spam) (άρθρο 13) με την καθιέρωση, μετά την τροποποίηση του 2009, της λεγόμενης αρχής του «opt-in», σύμφωνα με την οποία ο φορέας εκμετάλλευσης πρέπει να λάβει τη συγκατάθεση του παραλήπτη πριν από την αποστολή «διαφημιστικών μηνυμάτων».

⁽³⁾ COM(2016) 590 final, της 12.10.2016, Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, σ. 2 (ΕΕ C 125 της 21.4.2017, σ. 56).

3. Εισαγωγή

3.1. Η κοινωνία πολιτών θα ήθελε να γνωρίζει εάν, στον πλήρως ψηφιακό κόσμο που διαγράφεται, η Ένωση μπορεί να προσφέρει προστιθέμενη αξία διασφαλίζοντας χώρους όπου η ιδιωτική ζωή μπορεί να αναπτύσσεται χωρίς φόβο.

3.2. Τα συνεχώς παραγόμενα δεδομένα καθιστούν όλους τους χρήστες ανιχνεύσιμους και αναγνωρίσιμους παντού. Η επεξεργασία των δεδομένων σε κέντρα που γεωγραφικά βρίσκονται κυρίως εκτός Ευρώπης εγείρει φόβους.

3.3. Τα μαζικά δεδομένα έχουν καταστεί ένα είδος νομίσματος: επιτρέπουν, μέσω της έξυπνης επεξεργασίας τους, την «κατάρτιση προφίλ», την «εμπορευματοποίηση» φυσικών και νομικών προσώπων, την άντληση κέρδους συχνά εν αγνοία των χρηστών.

3.4. Κυρίως, όμως, η ανάδειξη νέων πρωταγωνιστών στον κλάδο της επεξεργασίας των δεδομένων, εκτός των παρόχων υπηρεσιών διαδικτύου, θα πρέπει να οδηγήσει σε αναθεώρηση της νομοθεσίας.

4. Κύρια σημεία της πρότασης

4.1. Με την υπό εξέταση πράξη, η Επιτροπή επιθυμεί να καθιερώσει μια ισορροπία μεταξύ καταναλωτών και βιομηχανίας:

- εξουσιοδοτεί τους παρόχους να χρησιμοποιούν τα δεδομένα, επιτρέποντας στον τελικό χρήστη να διατηρεί τον έλεγχο μέσω της ρητής συγκατάθεσής του·
- απαιτεί από τους παρόχους να δηλώνουν τι πρόκειται να κάνουν με τα εν λόγω δεδομένα·
- υιοθετεί την τρίτη επιλογή της εκτίμησης επιπτώσεων, η οποία προκρίνει μια μέτρια ενίσχυση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής, και όχι την τέταρτη, που πρότεινε «μεγαλύτερη» ενίσχυση.

4.2. Η πρόταση αποσκοπεί στην ανάπτυξη του ΓΚΠΔ —ο οποίος έχει γενική ισχύ, όπως επίσης και το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων και το δικαίωμα διαγραφής—, αφορά δε τη συγκεκριμένη πτυχή του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες· προτείνει τη θέσπιση απαιτητικότερων κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, καθώς και συντονισμένων ελέγχων και κυρώσεων.

4.3. Δεν προβλέπει ειδικά μέτρα όσον αφορά τα «ρήγματα» στην προστασία των προσωπικών δεδομένων που οφείλονται στους ίδιους τους χρήστες, επιβεβαιώνει όμως από τα πρώτα ήδη άρθρα (άρθρο 5) την αρχή του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

4.4. Οι πάροχοι μπορούν να προβαίνουν στην επεξεργασία περιεχομένου ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- για να προσφέρουν μια υπηρεσία σε τελικό χρήστη ο οποίος έχει χορηγήσει τη συγκατάθεσή του·
- για τους ενδιαφερόμενους τελικούς χρήστες που έχουν χορηγήσει τη συγκατάθεσή τους [άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β)].

4.5. Είναι υποχρεωμένοι να διαγράφουν ή να καθιστούν ανώνυμο το περιεχόμενο μετά τη λήψη από τον παραλήπτη του.

4.6. Σύμφωνα με το άρθρο 4 σημείο 11) του ΓΚΠΔ, η «συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων αντιστοιχεί σε κάθε ένδειξη βουλήσεως, ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει, με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων εκδηλώνει ότι συμφωνεί, με δήλωση ή με σαφή θετική ενέργεια, να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

4.7. Το υπό εξέταση σχέδιο διατηρεί την απαίτηση της **ρητά εκφρασθείσας συγκατάθεσης**, όπως αυτή ορίζεται από τον ΓΚΠΔ, με τους φορείς εκμετάλλευσης να φέρουν το βάρος της απόδειξης.

4.8. Η «επεξεργασία» γίνεται με βάση την εν λόγω συγκατάθεση. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να είναι «σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα» (άρθρο 7 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ).

4.9. Το δίκαιο της ΕΕ ή το εθνικό δίκαιο μπορούν να επιφέρουν ορισμένους περιορισμούς (των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων) σχετικά με το απόρρητο, για τη διασφάλιση δημοσίου συμφέροντος ή για λόγους επιδείρωσης.

4.10. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους για να συμπεριληφθούν σε ηλεκτρονικό κατάλογο διαθέσιμο στο κοινό, και να διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα επαλήθευσης και διόρθωσης των δεδομένων που τα αφορούν (άρθρο 15).

4.11. Προβλέπεται δικαίωμα αντίταξης, το οποίο επιτρέπει σε κάθε χρήστη να αποκλείει τη χρήση των δεδομένων του όταν τα εμπιστεύεται σε τρίτους (π.χ. σε έναν έμπορο), και στη συνέχεια κατά την αποστολή κάθε μηνύματος (άρθρο 16). Οι καινούριοι κανόνες θα δώσουν στους χρήστες μεγαλύτερο έλεγχο των παραμέτρων τους (cookies, αναγνωριστικά στοιχεία), οι δε «μη ζητηθείσες επικοινωνίες» (spam, μηνύματα, SMS, κλήσεις) θα μπορούν να αποκλείονται σε περίπτωση μη συγκατάθεσης του χρήστη.

4.12. Όσον αφορά την αναγνώριση κλήσεων και τη φραγή ανεπιθύμητων κλήσεων (άρθρα 12 και 14), ο κανονισμός τονίζει ότι τα δικαιώματα αυτά αφορούν και τα νομικά πρόσωπα.

4.13. Η διάρθρωση του συστήματος ελέγχου συνάδει με τον ΓΚΠΔ (κεφάλαια VI, για τις εποπτικές αρχές, και VII, για τη συνεργασία μεταξύ εποπτικών αρχών).

4.13.1. Ο έλεγχος της συμμόρφωσης με τους κανόνες περί απορρήτου εναπόκειται στα κράτη μέλη και τις αρμόδιες για την προστασία των δεδομένων εθνικές αρχές. Οι υπόλοιπες εποπτικές αρχές μπορούν, στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής, να συντάσσουν αντιρρήσεις, τις οποίες ενδεχομένως υποβάλλουν στις εθνικές εποπτικές αρχές. Συνεργάζονται μαζί τους, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο ενός μηχανισμού συνεκτικότητας (άρθρο 63 του ΓΚΠΔ).

4.13.2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, από την άλλη, διασφαλίζει τη συνεκτική εφαρμογή τού υπό εξέταση κανονισμού (άρθρα 68 και 70 του ΓΚΠΔ).

Μπορεί να χρειαστεί να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές, συστάσεις και βέλτιστες πρακτικές προκειμένου να προαγάγει την εφαρμογή του κανονισμού.

4.14. Προβλέπονται διαδικασίες προσφυγής για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ως τελικούς χρήστες, ώστε να προωθούν τα συμφέροντά τους που έχουν διγεί από παραβιάσεις και να μπορούν να λαμβάνουν αποζημίωση για τη ζημία που έχουν υποστεί.

4.15. Τα ποσά που προβλέπονται για τα διοικητικά πρόστιμα έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι μπορεί να ανέλθουν, για όλους τους παραβαίνοντες, έως τα δέκα εκατομμύρια ευρώ και, σε περίπτωση επιχειρήσεων, έως το 2 % του συνολικού παγκόσμιου ετήσιου κύκλου εργασιών του προηγούμενου οικονομικού έτους, ανάλογα με το ποιο είναι υψηλότερο (άρθρο 23). Τα κράτη μέλη ορίζουν τις κυρώσεις για περιπτώσεις όπου δεν προβλέπονται διοικητικά πρόστιμα και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

4.16. Το νέο κείμενο σχετικά με τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα είναι **εφαρμοστέο από τις 25 Μαΐου 2018**, από την ίδια δηλαδή ημερομηνία με τον ΓΚΠΔ του 2016, με τον κανονισμό για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και με την πρόταση οδηγίας για την αναδιτύπωση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών [COM(2016) 590 final], εφόσον εγκριθούν.

4.17. Πεδίο εφαρμογής του ειδικού νόμου που εφαρμόζει τον ΓΚΠΔ:

— ***Ratione jure* (όσον αφορά το δίκαιο): η νομική βάση**

Βασίζεται στα άρθρα 16 (προστασία των δεδομένων) και 114 (εσωτερική αγορά) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), αλλά και στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ο κανονισμός συμπληρώνει τον κανονισμό ΓΚΠΔ όσον αφορά τα στοιχεία που μπορούν να θεωρηθούν προσωπικά δεδομένα.

— ***Ratione personae* (προσωπικό πεδίο εφαρμογής): οι πρωταγωνιστές**

Είναι οι τελικοί χρήστες, είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα, όπως αυτοί ορίζονται στο σχέδιο του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, απέναντι σε όλους τους παρόχους υπηρεσιών επικοινωνίας, όχι μόνο τους παραδοσιακούς παρόχους, αλλά κυρίως τους νέους πρωταγωνιστές, οι καινούριες υπηρεσίες των οποίων δεν παρέχουν εγγυήσεις για τους χρήστες. Οι καλούμενες «επιφυείς» τεχνικές ΟΤΤ [υπηρεσίες στιγμιαίων μηνυμάτων, SMS, φωνητικές υπηρεσίες μέσω του Πρωτοκόλλου Διαδικτύου (VoIP), πολλαπλές διεπαφές κ.λπ.] τους απάλλασσαν μέχρι σήμερα από το πεδίο εφαρμογής των υφιστάμενων κειμένων.

— ***Ratione materiae* (ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής): τα δεδομένα**

Η πρόταση δεν περιλαμβάνει διάταξη για τη διατήρηση των δεδομένων στο υπολογιστικό νέφος και επιτρέπει στα κράτη μέλη να ενεργήσουν, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ΓΚΠΔ (σχετικά με τους περιορισμούς του δικαιώματος αντίταξης) και με τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε σημείο 1.3 της αιτιολογικής έκθεσης).

Ο χρήστης πρέπει να χορηγήσει τη συγκατάθεσή του για τη διατήρηση των δεδομένων και των μεταδεδομένων που παράγονται στα συστήματα (ημερομηνία, ώρα, τοποθεσία κ.λπ.), διαφορετικά τα δεδομένα θα πρέπει να καταστούν ανώνυμα ή να διαγραφούν.

— ***Ratione loci* (κατά τόπον πεδίο εφαρμογής): ο τόπος**

Οι εγκαταστάσεις όπου εκτελούνται οι δραστηριότητες επεξεργασίας βρίσκονται στα κράτη μέλη· εάν όχι, μία από τις εγκαταστάσεις τους που βρίσκεται σε κράτος μέλος θεωρείται «επικεφαλής» για τον έλεγχο· οι εθνικές εποπτικές αρχές πράττουν το καθήκον τους και ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) επιβλέπει το σύνολο της διαδικασίας.

4.18. Στόχοι της ΕΕ: η ψηφιακή ενιαία αγορά

- Ένας από τους στόχους της ψηφιακής ενιαίας αγοράς συνίσταται στη δημιουργία των προϋποθέσεων για ασφαλείς ψηφιακές υπηρεσίες και την τόνωση της εμπιστοσύνης των χρηστών, προκειμένου να αναπτυχθούν, μεταξύ άλλων, το ηλεκτρονικό-εμπόριο, οι καινοτόμες χρήσεις και, κατά συνέπεια, να προωθηθεί η απασχόληση και η οικονομική ανάπτυξη (βλέπε σημείο 1.1 της αιτιολογικής έκθεσης).
- Το υπό εξέταση σχέδιο κανονισμού αποβλέπει επίσης σε μια μορφή εναρμόνισης μεταξύ νομικών κειμένων και συνεκτικότητας μεταξύ κρατών μελών.
- Ανά τριετία, η Επιτροπή θα προβαίνει σε αξιολόγηση της εφαρμογής του κανονισμού, την οποία θα υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την ΕΟΚΕ (άρθρο 28).

5. Γενικές παρατηρήσεις

5.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την ταυτόχρονη θέσπιση σε ολόκληρη την Ένωση ενός συνεκτικού συνόλου κανόνων με στόχο την προστασία των δικαιωμάτων των φυσικών και νομικών προσώπων σε σχέση με τη χρήση ψηφιακών δεδομένων μέσω ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

5.1.1. Χαιρετίζει το γεγονός ότι η Ένωση επωμίζεται τον ρόλο της ως υπερασπιστή των δικαιωμάτων των πολιτών και των καταναλωτών.

5.1.2. Τονίζει ότι, ενώ σκοπός είναι η εναρμόνιση, η ερμηνεία πολλών εννοιών εναπόκειται στα κράτη μέλη, γεγονός το οποίο μετατρέπει τον κανονισμό σε ένα είδος οδηγίας, που αφήνει μεγάλα περιθώρια εμπορευματοποίησης των προσωπικών δεδομένων. Ειδικότερα, στον τομέα της υγείας αφήνεται ανοιχτός ο δρόμος για τη συλλογή τεράστιων ποσοτήτων προσωπικών δεδομένων.

5.1.3. Το άρθρο 11 παράγραφος 1, το άρθρο 13 παράγραφος 2, το άρθρο 16 παράγραφοι 4 και 5 και το άρθρο 24 θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν μάλλον ως διατάξεις προς «μεταφορά», κατάλληλες για οδηγία αλλά όχι για κανονισμό. Αφήνεται υπερβολικά μεγάλη διακριτική ευχέρεια στους παρόχους προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών (άρθρα 5 και 6). Ο κανονισμός αυτός θα έπρεπε να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πρότασης οδηγίας για τον «Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» [COM(2016) 590 final].

5.1.4. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την έντονη αποδοκιμασία της για το γεγονός ότι η επικάλυψη των κειμένων, ο όγκος τους και οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους καθιστούν την αναγνωσιμότητά τους μάλλον απίθανη πέραν ενός κύκλου μημένων. Πράγματι, για την κατανόησή τους απαιτείται διαρκής μετάβαση από το ένα κείμενο στο άλλο. Επιπλέον, η προστιθέμενη αξία τους δεν είναι προφανής για τον πολίτη. Η δυσκολία στην ανάγνωση και η πολυπλοκότητα της πρότασης αντιτίθενται στο πνεύμα του προγράμματος βελτίωσης της καταλληλότητας και της αποδοτικότητας του κανονιστικού πλαισίου (REFIT) και του στόχου της βελτίωσης του νομοθετικού έργου, την καθιστούν δυσερμήνευτη και προκαλούν ρήγματα στην προστασία.

5.1.5. Για παράδειγμα, η πρόταση κανονισμού δεν περιλαμβάνει ορισμό της έννοιας του «παρόχου» πρέπει κανείς να ανατρέξει στο σχέδιο Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών⁽⁴⁾, το οποίο δεν έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ και το οποίο θα αλλάξει τους κανόνες του κλάδου στο πλαίσιο της ψηφιακής ενιαίας αγοράς, συγκεκριμένα δε την «οδηγία-πλαίσιο» 2002/21/ΕΚ, την «οδηγία για την αδειοδότηση» 2002/20/ΕΚ, την «οδηγία καθολικής υπηρεσίας» 2002/22/ΕΚ, την «οδηγία για την πρόσβαση» 2002/19/ΕΚ, όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1211/2009 για την ίδρυση του BEREC, την «απόφαση ραδιοφάσματος» 676/2002/ΕΚ, την απόφαση 2002/622/ΕΚ σχετικά με τη σύσταση ομάδας για την πολιτική ραδιοφάσματος, την απόφαση 243/2012/ΕΕ σχετικά με την καθιέρωση πολυετούς προγράμματος πολιτικής για το ραδιοφάσμα. Βασικό σημείο αναφοράς παραμένει βέβαια ο κανονισμός ΓΚΠΔ (βλέπε σημείο 2.2), τον οποίο η υπό εξέταση πρόταση έχει στόχο να συμπληρώσει, όντας ως εκ τούτου επικουρική ως προς αυτόν.

5.2. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει όλως ιδιαιτέρως το περιεχόμενο του άρθρου 8, που αφορά την προστασία των πληροφοριών που αποθηκεύονται στον τερματικό εξοπλισμό και τις ενδεχόμενες σχετικές εξαιρέσεις, άρθρο καίριας σημασίας, δεδομένου ότι παρέχει στην κοινωνία της πληροφορίας δυνατότητες πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα. Τονίζει επίσης το περιεχόμενο του άρθρου 12, σχετικά με τον περιορισμό της αναγνώρισης καλούσας και συνδεδεμένης γραμμής. Τα άρθρα αυτά είναι δυσνόητα για τους μη εξοικειωμένους.

5.2.1. Η οδηγία του 1995 (άρθρο 2) όριζε τα «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» ως «κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί (το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα)». Ο υπό εξέταση κανονισμός διευρύνει την προστασία των δεδομένων και στα μεταδεδομένα, εφαρμόζεται δε πλέον τόσο στα φυσικά όσο και στα νομικά πρόσωπα. Ας υπογραμμιστεί και πάλι ότι η πρόταση έχει διττό στόχο: αφενός μεν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αφετέρου δε τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων και των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών εντός της ΕΕ (άρθρο 1).

⁽⁴⁾ COM(2016) 590 και παραρτήματα 1 έως 11 της 12.10.2016 (ΕΕ C 125 της 21.4.2017, σ. 56).

5.2.2. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η βούληση προστασίας των δεδομένων των νομικών προσώπων (άρθρο 1 παράγραφος 2) θα προσκρούσει σε άλλα κείμενα, από τα οποία είναι απούσα: δεν αναφέρεται σαφώς ότι θα πρέπει να ισχύει στην περίπτωση τους (βλέπε ΓΚΠΔ, δεδομένα στα όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης).

5.3. Η ΕΟΚΕ διερωτάται μήπως πραγματικός σκοπός της παρούσας πρότασης είναι να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στο άρθρο 1 παράγραφος 2 —δηλαδή να διασφαλίσει «την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων [...] ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών εντός της Ένωσης», την οποία ούτε περιορίζει ούτε απαγορεύει για λόγους που σχετίζονται με τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και των επικοινωνιών φυσικών προσώπων—, και όχι να εξασφαλίσει πραγματικά αυτό που αναγγέλλεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, δηλαδή την προστασία «των δικαιωμάτων στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και των επικοινωνιών, καθώς και [...] την προστασία των φυσικών [και νομικών] προσώπων όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

5.4. Τα πάντα εξαρτώνται από την έκφραση της συγκατάθεσης του φυσικού ή νομικού προσώπου. Ως εκ τούτου, για την ΕΟΚΕ, οι χρήστες πρέπει να είναι ενημερωμένοι, καταρτισμένοι και να παραμένουν προσεκτικοί επειδή, από τη στιγμή που θα χορηγήσουν τη συγκατάθεσή τους, ο πάροχος μπορεί να επεξεργαστεί περαιτέρω το περιεχόμενο και τα μεταδεδομένα, για όσο το δυνατόν περισσότερες ενέργειες και κέρδη. Πόσοι γνωρίζουν, πριν από την αποδοχή τους, ότι τα «cookies» είναι ανιχνευτές; Η εκπαίδευση των χρηστών ώστε να κάνουν χρήση των δικαιωμάτων τους, όπως επίσης και η ανωνυμοποίηση ή η κρυπτογράφηση, θα έπρεπε να συνιστούν προτεραιότητα σε σχέση με τον κανονισμό αυτόν.

6. Ειδικές παρατηρήσεις

6.1. Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων πρέπει να γίνεται μόνο από φορείς οι οποίοι τηρούν οι ίδιοι αυστηρότατες προϋποθέσεις, και για σκοπούς γνωστούς και θεμιτούς (ΓΚΠΔ).

6.2. Η ΕΟΚΕ εκφράζει εκ νέου τη λύπη της «για τον υπερβολικά μεγάλο αριθμό εξαιρέσεων και περιορισμών, που πλήττουν τις κατοχυρωμένες αρχές του δικαιώματος στην προστασία των προσωπικών δεδομένων»⁽⁵⁾. Η ισορροπία μεταξύ ελευθερίας και ασφάλειας θα πρέπει να παραμείνει το σήμα κατατεθέν της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και όχι η ισορροπία μεταξύ θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και βιομηχανίας. Η Ομάδα προστασίας των προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Ομάδα του άρθρου 29), στη γνωμοδότηση που εξέδωσε για το σχέδιο κανονισμού (WP247/17, γνωμοδότηση 1/2017 της 4.4.2017, σημείο 17), επεσήμανε εντόνως ότι ο προτεινόμενος κανονισμός μειώνει το επίπεδο προστασίας που θέσπισε ο ΓΚΠΔ, ιδίως όσον αφορά τον εντοπισμό της θέσης του τερματικού και την απουσία περιορισμού του εύρους των δεδομένων που μπορούν να συλλέγονται, ενώ δεν καθιερώνει εξ ορισμού προστασία της ιδιωτικής ζωής (σημείο 19).

6.3. Τα δεδομένα είναι κάτι σαν πρόεκταση του προσώπου, μια ταυτότητα φάντασμα, ένα «Shadow-ID». Τα δεδομένα ανήκουν στο πρόσωπο που τα δημιουργεί, μετά την επεξεργασία τους όμως ξεφεύγουν από την επιρροή του. Για τη διατήρηση και τη μεταφορά δεδομένων, κάθε κράτος παραμένει υπεύθυνο και δεν υπάρχει εναρμόνιση, λόγω των δυνατοτήτων περιορισμού των δικαιωμάτων που προβλέπει το σχέδιο κανονισμού. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει τον κίνδυνο αποκλίσεων που συνδέεται με το γεγονός ότι ο περιορισμός των δικαιωμάτων επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών.

6.4. Ένα συγκεκριμένο ερώτημα τίθεται όλως ιδιαιτέρως για τα πρόσωπα που εργάζονται σε επιχειρήσεις: σε ποιον ανήκουν τα δεδομένα που παράγουν ενώ εργάζονται; Και πώς προστατεύονται;

6.5. Η διάρθρωση του ελέγχου δεν είναι πολύ σαφής⁽⁶⁾: παρά την εποπτεία από τον ΕΕΠΔ, οι εγγυήσεις κατά της αυθαιρεσίας δεν φαίνονται επαρκείς, ο δε χρόνος που απαιτείται ώστε οι διαδικασίες να οδηγήσουν σε κυρώσεις δεν έχει εκτιμηθεί.

6.6. Η ΕΟΚΕ ζητεί τη δημιουργία ευρωπαϊκής δικτυακής πύλης, στην οποία θα συγκεντρώνεται και θα ενημερώνεται όλη η ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία, όλα τα δικαιώματα, τα ένδικα μέσα, η σχετική νομολογία και πρακτικά στοιχεία, ώστε να βοηθούνται οι πολίτες και οι καταναλωτές να προσανατολιστούν μέσα στον κυκεώνα των κειμένων και των πρακτικών, προκειμένου να μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους. Η πύλη αυτή θα πρέπει να εμπνέεται τουλάχιστον από τις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστότοπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα, και από τις αρχές που διακηρύσσονται στις αιτιολογικές σκέψεις 12, 15 και 21 της καλούμενης «Ευρωπαϊκή πράξη για την προσβασιμότητα» (European Accessibility Act) πρότασης οδηγίας [2015/0278 (COD)], θα πρέπει δε να προσφέρει περιεχόμενο προσβάσιμο και κατανοητό για όλους τους τελικούς χρήστες. Η ΕΟΚΕ είναι πρόθυμη να συμμετάσχει στα στάδια της χάραξης της εν λόγω πύλης.

6.7. Στο άρθρο 22, απουσιάζει αναφορά σε «συλλογικές αγωγές», όπως έχει ήδη επισημάνει η ΕΟΚΕ στη γνωμοδότησή της για τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 125 της 21.4.2017, σ. 56, καθώς και ΕΕ C 110 της 9.5.2006, σ. 83.

⁽⁶⁾ Το κεφάλαιο IV του υπό εξέταση κανονισμού παραπέμπει στις διατυπώσεις του κεφαλαίου VII του ΓΚΠΔ, ιδίως δε στο άρθρο 68.

6.8. Ο περιορισμός του ουσιαστικού πεδίου εφαρμογής (άρθρο 2 παράγραφος 2), η επέκταση της δυνατότητας επεξεργασίας των δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα (άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2) και η απίθανη έννοια της λήψης συγκατάθεσης από ΟΛΟΥΣ τους ενδιαφερόμενους χρήστες [άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο β) και άρθρο 8 παράγραφοι 1, 2 και 3], οι περιορισμοί στα δικαιώματα που μπορούν να επιφέρουν τα κράτη μέλη εάν θεωρούν ότι αποτελούν «αναγκαία, κατάλληλα και αναλογικά» μέτρα, είναι στο σύνολο τους κανόνες το περιεχόμενο των οποίων επιδέχεται τόσες πολλές ερμηνείες ώστε να είναι ασυμβίβαστο με την πραγματική προστασία της ιδιωτικής ζωής. Επιπλέον, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στην προστασία των δεδομένων που αφορούν τους ανηλικούς.

6.9. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει το δικαίωμα ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 12, επισημαίνει όμως την ιδιαίτερα δυσνόητη διατύπωσή του, που φαίνεται να προκρίνει τη χρήση τηλεφωνικών κλήσεων «αγνώστου» καλούντα ή με «απόκρυψη», σαν να ήταν συνιστώμενη η ανωνυμία, ενώ ο κανόνας θα έπρεπε να είναι οι αναγνωρίσιμες κλήσεις.

6.10. Οι μη ζητηθείσες επικοινωνίες (άρθρο 16) και η άμεση εμπορική προώθηση αποτελούν ήδη αντικείμενο της «οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές»⁽⁷⁾. Το εκ προεπιλογής καθεστώς θα έπρεπε να είναι opt-in (προαιρετική συμμετοχή) και όχι opt-out (αυτοεξαίρεση).

6.11. Η αξιολόγηση από την Επιτροπή προβλέπεται ανά τριετία, το διάστημα αυτό, όμως, είναι υπερβολικά μεγάλο για τον ψηφιακό χώρο. Μετά από δύο αξιολογήσεις, ο ψηφιακός κόσμος θα έχει αλλάξει εντελώς. Ωστόσο, η εξουσιοδότηση (άρθρο 25), η οποία μπορεί να παραταθεί, θα έπρεπε να έχει καθορισμένη διάρκεια, ενδεχομένως ανανεώσιμη.

6.12. Η νομοθεσία οφείλει να προστατεύει τα δικαιώματα των χρηστών (άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση — ΣΕΕ), εξασφαλίζοντας παράλληλα τη νομική σταθερότητα που απαιτείται για την εμπορική δραστηριότητα. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η κυκλοφορία δεδομένων από μηχανή προς μηχανή (M2M) δεν περιλαμβάνεται στην πρόταση: χρειάζεται να ανατρέξει κανείς στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (σχέδιο οδηγίας, άρθρα 2 και 4).

6.12.1. Το διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT)⁽⁸⁾ θα οδηγήσει από τα «Big Data» (μαζικά δεδομένα) στα «Huge Data» (τεράστιο όγκο δεδομένα) και κατόπιν στο «All Data» (τα πάντα είναι δεδομένα). Πρόκειται για στοιχείο που ανοίγει δρόμους για τα μελλοντικά κύματα καινοτομίας. Τα δε μηχανήματα, μικρά και μεγάλα, επικοινωνούν μεταξύ τους και ανταλλάσσουν προσωπικά δεδομένα (το ρολόι σας καταγράφει τον καρδιακό παλμό σας και τον στέλνει στον υπολογιστή του γιατρού σας κ.λπ.). Πολλοί φορείς του ψηφιακού κόσμου έχουν ξεκινήσει τη δική τους πλατφόρμα, η οποία προορίζεται για συνδεδεμένα αντικείμενα: η Amazon, η Microsoft, η Intel ή, στη Γαλλία, η Orange και η La Poste.

6.12.2. Το διαδίκτυο των πραγμάτων, στην καθημερινή του χρήση, μπορεί εύκολα να υποστεί κακόβουλες διεισδύσεις, ενώ αυξάνεται συνεχώς η ποσότητα των προσωπικών πληροφοριών που μπορούν να συλλέγονται από απόσταση (εντοπισμός γεωγραφικής θέσης, δεδομένα για την υγεία, ροές βιντεοσκοπήσεων και ηχογραφήσεων). Τα ρήγματα στην προστασία των δεδομένων προκαλούν το ενδιαφέρον, μεταξύ άλλων, των ασφαλιστικών εταιρειών, οι οποίες έχουν αρχίσει να προτείνουν στους πελάτες τους να αποκτήσουν συνδεδεμένα αντικείμενα και να υιοθετήσουν υπεύθυνη σχετική συμπεριφορά.

6.13. Πολλοί από τους κολοσσούς του διαδικτύου προσπαθούν να εξελίσσουν την αρχική τους εφαρμογή προς την κατεύθυνση της πλατφόρμας: είναι σκόπιμο συνεπώς να γίνεται διάκριση μεταξύ της εφαρμογής Facebook και της πλατφόρμας του Facebook, η οποία επιτρέπει σε προγραμματιστές να επινοούν εφαρμογές προσβάσιμες από τα προφίλ των χρηστών. Το Amazon, από την άλλη, ήταν μια διαδικτυακή εφαρμογή που ειδικεύονταν στις διαδικτυακές πωλήσεις. Σήμερα έχει γίνει πλατφόρμα η οποία επιτρέπει σε τρίτους —από ιδιώτες έως και μεγάλους ομίλους— να εμπορεύονται τα προϊόντα τους αξιοποιώντας τους πόρους της Amazon: τη φήμη, τις υλικοτεχνικές υπηρεσίες κ.λπ. Όλα αυτά γίνονται μέσω διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

6.14. Χάρη στη συνεργατική οικονομία οι πλατφόρμες πληθαίνουν: «[μια πλατφόρμα] η οποία φέρνει σε επαφή —κυρίως με ηλεκτρονικά μέσα— ένα πλήθος ατόμων που διαθέτουν αγαθά ή υπηρεσίες με ένα πλήθος χρηστών»⁽⁹⁾. Αν και επιδιώκεται να αναπτυχθούν οι πλατφόρμες, λόγω της δραστηριότητας και των θέσεων εργασίας που δημιουργούν, η ΕΟΚΕ διερωτάται πώς θα μπορέσουν να ελέγχονται οι μεταφορές δεδομένων που παράγουν, τόσο κατ' εφαρμογή του ΓΚΠΔ όσο και του υπό εξέταση κανονισμού.

Βρυξέλλες, 5 Ιουλίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ

⁽⁷⁾ ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22, άρθρα 8 και 9.

⁽⁸⁾ Γνωμοδότηση WP247/17 της Ομάδας του άρθρου 29, της 1.4.2017, σημείο 19 (ΕΕ C 12 της 15.1.2015, σ. 1).

⁽⁹⁾ ΕΕ C 125 της 21.4.2017, σ. 56.